

A föld alatti vízkészletek feltárásáért

Nemzetközi barlangkutató tábor

A FÁRADÁSOS és viszontagságos barlangkutató munka megismerése, tisztelése fáradságos és viszontagságos útra kényszeríti a krónikást is. Az idén Boldvaszilástól mintegy 10 kilométerre északra, a Szabó pallag közelében verték fel élénk színes sátraikat két héttel ezelőtt a tábor lakói. A munkában időnként a hatvan magyar barlangkutató, hegymászón és könnyűbúváron kívül amerikai, angol, svájci és nyugatnémet barlangászok is részt vettek.

A tábor vezetője, Szenthe István geológus, alpinista elmondotta, hogy az észak-borsodi karsztvidék kutatásának a tudományos eredményeken kívül fontos gyakorlati értelme is van. Ugyanis a felszíni vízkészletek, a folyók felhasználása ivóvíz céljára már ma is egyre nehezebb de a jövőben még nagyobb gondot jelent.

Munka a föld alatt.

A szakemberek azt „jóslják”: eljutunk odáig, hogy az ivóvíz drágább lesz, az aranyánál. Ezért nagyon fon-

A kutatótábor

Ezen az útjelzőn is ott van a kifeszített szárnyú denevér, a barlangászok nemzetközi jelvénye

tos már most a felszín alatti vízkészletek feltárása.

Az említett térségben több mint száz víznyelő, függőleges barlang, zomboly található; ezeken keresztül próbálják elérni a karsztvízszintet, a feltételezhetően nagy föld alatti víztárolókat és vízszintes barlangokat, barlangrendszereket. Itt található többek között a Vecsenbükki zomboly, az ismereteink szerint Közép-Európa egyik legmélyebb függőleges barlangja. A Budapesti Vörös Meteor Természetbarát Egyesület a BEAC — a fővárosi egyetemisták — a VITUKI barlangkutató csoportja a Fővárosi Tanács barlangkutató csoportja és a miskolci Marcel Loubens barlangkutató csoportja az idén a tábor keretében új barlangok feltárásán, térképezésén, tehát a terület részletes felderítésén munkálkodott.

A munka során elkészült, méghozzá mérnöki felmérés alapján, művészi kidolgozásban a Meteor barlang térképe. Az 50 méter mély Széki zomboly alján egy nagy termet is feltártak. Lényegében feltárták a 80 méter mély Tektonik zombolyt is, mely

a Vecsem-forrás rendszeréhez tartozik. Ezenkívül még sok kisebb barlangban folytattak feltáró kutatást.

Az expedíció vezetője kiemelte, hogy munkájukban nagy támogatást nyújtott a Vöröskereszt fővárosi szervezete és az MHSZ Borsod megyei vezetősége is.

*

A FENYŐFÁKKAL koszorúzott tábor a campingek megszokott képét mutatja. Csak ha közelebb megyünk, vesszük észre a speciális felszereléseket; a különleges köteleket, szerszámokat, a biztonságot szolgáló eszközöket, lámpákat, hágcsókat, hevedereket, védősisakokat, hálósíkokat és hálósíkosokat, a tűz körül száradó, erősen megviselt, anyagtól vörösbarna overálokat, bakancsokat. A táborot fáradhatatlan és — a szó nemes értelmében — megszállott fiatalok lakják, akik évi rendes szabadságukat, saját pénzüket, felszerelésüket használják erre a fontos munkára. Távolról a tábor olyan mint egy kiránduló, pihenőtelep. Még sem az. Fent az irdatlan magasságban sugárhajtású repülőgép zúg el, lent 10 méterekkel a föld felszíne alatt, a sötétben, a hideget lehelő mészkövek szorításában fiatalok dolgoznak. Fiúk és lányok. Mai fiatalok.

*

A MA EMBERÉNEK figyelmét a tudomány csodái a távoli égitestek felé vezérlik. Pedig talpuk alatt is vannak fel nem tárt titkok, méghozzá bőségesen. Ezeknek a felderítése általában nem jelent világszenzációt. De előkészítheti és biztosíthatja esetleg a mai kenyérünket vagy a holnapi vízünkét.

*

A MA EMBERÉNEK figyelmét a tudomány csodái a távoli égitestek felé vezérlik. Pedig talpuk alatt is vannak fel nem tárt titkok, méghozzá bőségesen. Ezeknek a felderítése általában nem jelent világszenzációt. De előkészítheti és biztosíthatja esetleg a mai kenyérünket vagy a holnapi vízünkét.

Szöveg: Oravecz János

Kép: Kunkovics László

Mit terveznek Kazincbarcikán?

Kazincbarcika az elmúlt 23 év alatt csaknem 30 ezer lakosú, jelentős ipari várossá fejlődött. A távlati rendezési tervek szerint lakosainak száma az ezredfordulóra eléri a 60 ezret. A város lakosságának jelentős része, mintegy 12–13 ezer ember jelenleg aktív dolgozó, a Borsodi Vegyikombinátban, a hőerőműben, a Borsodi Szénbányák Vállalat üzemében, az építőanyagipari üzemekben és a különböző szolgáltatásokat nyújtó üzemekben dolgozik. A nagyüzemekben tevékenykedők többsége egészségre káros munkahelyen tölti el munkaidejének jelentős részét.

MINDENNEK ISMERETÉBEN javasolta a városi tanács az Észak-magyarországi Intéző Bizottság múlt év októberi ülésén a város környezetének üdülőterületté, pihenőkörzötté való kiépítését. Terveiről, elképzeléseiről, s az eddigi intézkedésekről beszélgettünk Takács Istvánnal, a Kazincbarcikai városi Tanács elnökével.

Javaslatunkat három pontban foglaltuk össze. Ebben a Tardona-patak mellett csónakázótó és kultúrpark megépítése, a herbolyai úgynevezett bányavataknál pihenő- és horgászpark létesítése, illetve a Tardona-völgyében üdülőközpont létesítése szerepel.

A környék szépségével bizonyára nagy hatással lesz a távolabbi, érkezőkre, hiszen a Tardona-völgy az ország egyik legszebb része. A keskeny völgyben végigfutó patak két oldalán meredeken, 2–300 méter magas dombok, hegyek emelkednek. Az erdők levegője pedig szinte kristálytiszt.

Az üdülőterület létesítésének egyik lényeges feltétele az oda vezető út kiépítése. A kormányhatározat alapján Tardona község új út épül majd. Ez szolgál az üdülőterület megközelítésére is. Az üdülőközpont céljára a Herbolyától mintegy 1,8 kilométerre levő úgynevezett Ibo-

lyás völgyet javasolta a városi tanács. Ez a terület a Tardona-völgy megfelelő, alkalmas része. Az intéző bizottság észak-borsodi albizottságának április 10-én megtartott ülésén a javaslatot elfogadták.

Az üdülőterületen kívül csónakázótó és kultúrpark, továbbá pihenő- és horgászpark létesítését is tervezik. Ennek tanulmány- és programtervét 1970-ben készítette el a Miskolci Tervező Vállalat. A tanulmányterv szerint az első lépcsőben épülne meg a mintegy 22 hold vízterületű csónakázótó a csónakházal, a tópresszóval, a sétányokkal, és bekötő utakkal, pihenőhelyekkel, továbbá a gyermekjátszóternek alkalmas területtel. A második ütemben a vidámpark, a KRESZ-park és a cirkuszter épül meg.

A MUNKÁLATOK megkezdéséhez széles körű társadalmi összefogásra van szükség. A nagyobb vállalatok máris mintegy 3 és fél millió forint értékű társadalmi munkát ajánlottak fel.

A pihenő- és horgászparkot a Herbolya mellett levő tavak körül alakítják ki. Az erdőrendezéssel folytatott tárgyalások alapján már ez évben sor kerül a tavak mentén mintegy 6 katasztrális hold terület fásítására. Később az üresen hagyott

tisztásokon játszótér és sporttelepek létesülnek. Természetesen nem hagyják ki annak lehetőségét sem, hogy esetleg a Herbolya menti tavak körzetét alakítsák ki csónakázótónak, ha azok erre a célra megfelelnek. Ezzel kapcsolatban rövid időn belül megtörténik a végleges állásfoglalás, s ezt követően megkezdődhetnek a kivitelezési munkálatok is.

A városi tanács szorgalmazza az EVM területrendezési főosztályával a város rendezési terveinek elkészítését, s ennek részeként a Tardona-völgy általános rendezési tervét is. A völgy üdülőterületté való nyilvánítása egyértelműen azt jelenti, hogy az elkövetkező időszakban csak a terveknek megfelelő épületek emelhetők majd ezen a területen.

A felvázolt tervek még természetesen módosulhatnak, kiegészülhetnek, ami azt jelenti, hogy a végleges terv elkészítésére és jóváhagyására csak ezután kerül sor. Számos részletkérdésben kell dönteniük még a különböző érintett fórumoknak, hogy a tervek megvalósuljanak, s valóra váljon igen sok környékbeli dolgozó vágya.

CSAK HELYESELTETŐ a Kazincbarcika városi Tanács terve és elképzelése, amihez remélhetőleg, az anyagi fedezet is maradéktalanul biztosítani tudják, ha a fellebbi fórumok is megfelelő támogatást nyújtanak. Az elmondottak egyértelműen beillenek a megye idegenforgalmi fejlesztési tervébe, amelyről megyei szintű tanácskozás is volt a közelmúltban Miskolcon.

Hajdu Gábor

A juhtenyésztés jövője

Az észak-borsodi területen több kedvezőtlen adottságú termelőszövetkezet van: Az éghajlati viszonyokon kívül a föld is nehezíti a munkát. Erdők koszorúzza hegyek, vízmoszt szakadékok, eróziótól mart dombok változtatják egymást.

Nagyüzemi mezőgazdasági művelésre alkalmas terület a megye északi részén csak kevés található s így az itteni szövetkezetek kenyérgabona és kapások termesztésében semmiképpen sem versenyezhetnek a sik vidéki szövetkezetekkel.

Az elmúlt időszakban a közös gazdaságok vezetői az érintett szakemberek, s a területi szövetség kereste a kiutat, hogyan lehetne profilmozdítással növelni a kedvezőtlen adottságú termelőszövetkezetek jövedelmét. Ugy találták, hogy a területen az adottságok leginkább a juhtenyésztésnek kedveznek, s ennek alapján máris több közös gazdaság igyekszik fejleszteni a juhállományát.

*

Az elmúlt hónap végén a putnoki Egyetértés Termelőszövetkezet sajtóalgóci üzemegységében az Észak-borsodi Szövetkezetek Területi Szövetsége és a Magyar Agrártudományi Egyesület-hez tartozó állattenyésztők társasága által megtartott bemutatón az ózdi és edelényi járásból mintegy 42 szakember vett részt, hogy tanulmányozza a korszerű állattartás módjait.

A jelenlévő szakemberek meglepéssel nyilatkoztak a bemutató látottairól, az ott olcsó házi készítésű eszközökkel kialakított férőhelyekről, valamint a hizlalás módjairól. A szakemberek ugyanis olcsó megoldással — a felszabadult gépszín berendezésével — alakították ki a bárányhizlalókat. A bemutató az állatállomány

többsége 40–42 kilogrammos januári, februári ellésű bárány volt. Mint a jelenlévő szakemberek elmondták, a hizlalási eredmények jók, 3,5–3,8 kilogramm báránytápanyag elfogyasztásával 1 kilogrammos súlygyarapodást sikerült elérniük.

*

A putnoki Egyetértés Termelőszövetkezet telephelyén beszélgettünk Halászi János-sal, a szövetkezet főállattenyésztőjével és Molnár Gézával, a termelési fejlesztővel.

A szövetkezet ez év márciusában egyesült a sajtóalgóci Petőfi Tsz-el, valamint a sajtóalgóci Megértés Termelőszövetkezettel. Az egyesülést követően az állatállomány és a földterület is számottevően megnövekedett. Ez különösen a juhtartás tekintetében jelentett előrelépést, hiszen az egyesülés után négy nyájban mintegy ezer anyajuh és ötszáz növendékállatot tett ki a közös gazdaság állománya.

A putnoki szövetkezet a megelőző időszakban a szaporulatot teljesbáránként értékesítette. Az egyesülést követően a sajtóalgóci üzemegységben levő két nyáj rotációs ellése következtében semmiképpen sem lehetett kedvező árértékesítési szaporulatot. Így a szövetkezet vezetői a sokkal jövedelmezőbb hizlalás mellett döntöttek. Ez évben 400 pecsenyebárány értékesítését tervezték. Ennek érdekében alakították ki a sajtóalgóci hizlalótelepet.

Mint a szakemberek elmondták, a kétszeri elletés az eddigi 1000–1200 forint jövedelmet darabonként mintegy 600 forinttal növeli, s a tenyésztésre meghagyott jerkeállomány fejlődése is számottevően felgyorsult. A módszerrel körülbelül egy fél évvel meg lehet rövidi-

teni az állatok növekedési korát.

A szakemberek általában egyetértenek abban, hogy az észak-borsodi terület első-sorban juhtenyésztésre alkalmas. Abban is egyetértenek, hogy e téren még nem született nagy eredmények, a lehetőségeket még megközelítően sem használták ki. Ennek igen sok, bonyolult összetevője van, de a tenyésztői tevékenység módosítása mindenképpen meghozza majd a várt eredményeket.

Az elmúlt évek kedvezőtlen intézkedései hátrányosan befolyásolták a juhtenyésztést, viszont ez év január 1-től minden beellett jerke toklyóra — évenként 30 százalékos növekedést figyelembe véve — 500 forint üzemi támogatást kapnak a szövetkezetek. Az új épületek építésére férőhelyenként 1400 forintot, átalakításnál 60 százalékos támogatást kaphatnak a közös gazdaságok.

Kilátásban van a gypajú szabványának felülvizsgálata is, hiszen a jelenleginél csaknem 2000 szám határozza meg a minőséget, ami számos ellentét forrása. Az átvétők ugyanis ennek alapján szubjektíven ítélték meg a minőséget. Módosításra szorult az exportra kerülő vágójuh szabványa is. Az eddigiekben 14 kilogrammos elősúlyú bárány szerepelt, holott, a külföldi szabványa megfelelően (nyakazott állapotban) 14 kilogramm súlyú bárányokat tartanak a legjobbnak. Ennek legmagasabb az átvételi ára is.

Ha a jelenlegi gatló körülményeket megszüntetik, lehetőség nyílik rá, hogy a ma még kedvezőtlen helyzetben levő közös gazdaságok a juhtenyésztés fellendítésével felzárkózzanak a jobb adottságú szövetkezetek mellé.

M. G.